

Teaser Vierluik Migrantenouderen en dementie

Marina Jonkers, senior onderzoeker & docent
hr.nl/dementieonderwijs

samen werken aan

betere dementiezorg

door samen te leren

Tot stand gekomen
in het kader van het

Deltaplan Dementie

ZonMw

Kenniscentrum
Zorginnovatie

Het vierluik Migranten en dementie

1. Aantal, toename en achtergronden
2. Zichtbaarheid bij de hulpverlening en dementiezorg
3. Ervaringen, opvattingen en ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers
4. Ondersteuningsmogelijkheden; interventies en hun effecten

Eerste generatie migranten worden ouder

Surinamers gekomen in 1945 –1965 –1975
Indonesiërs en Molukkers gekomen in 1950
Marokkanen en Turken gekomen in 1960-1970

CBS 2016

397.471 Turken (20% = 50+)

385.761 Marokkanen (18% = 50+)

349.022 Surinamers (30% = 50+)

366.849 Indonesiërs (58% = 50+)

Voorspelling over de toekomst

Niet-westerse 65+ verdubbelt komende jaren

2040: hoogtepunt vergrijzing autochtone bevolking

2050: 18% niet-westerse allochtone bevolking 65+

Verhoogde risicofactoren bij migrantenouderen

Tabel: Verhoogde risicofactoren van dementie bij migrantenouderen

Fysieke factoren	Psychische factoren	Sociale factoren
Hart- en vaatziekten	Depressie	Lage sociaaleconomische status
Hypertensie	Eenzaamheid	Laag- of ongeletterdheid
Diabetes		Anderstaligheid
Obesitas		

Bron: Jonkers, M. (2018) Vierluik 1: migrantenouderen en dementie: hun aantal toename en achtergronden. Rotterdam: Kenniscentrum Zorginnovatie, Hogeschool Rotterdam.

samen werken aan
betere dementiezorg
door samen te leren

Migrantenouderen hebben vaak
risicofactoren op dementie maar
zijn ze ook zichtbaar?

Migrantenfamilies hebben eigen opvattingen over dementie?

Kennis over dementie bij migrantenfamilies

- Dementie als een normale ouderdomskwaal
- Bovennatuurlijke verklaringen voor ziekten
- Taboe en schaamte psychische problemen
- Angst voor sociale uitsluiting

Zorgverwachtingen bij migrantenfamilies

- Zorg in eigen kring vanzelfsprekend
- Vasthouden eigen regie over zorg
- Onbekendheid met zorgaanbod
- Negatieve ervaringen met hulpverlening

Tekortkomingen hulpverlening

Onwetendheid achtergronden migranten

- Anderstaligheid
- Lage opleiding en lage gezondheidsvaardigheden
- Lage inkomenspositie en psychosociale problemen
- Culturele en religieuze oriëntaties

Vooroordelen over achtergronden migranten

- Mediterrane klachtenpresentatie
- Invullen ondersteuningsbehoeften

Welke interventies zijn mogelijk?

- Voorlichting en informatie
- Sociaal- emotionele ondersteuning
- Verbeteren toegankelijkheid zorgaanbod

Werkzaam?

Interventies zijn versnipperd,
aanbodgericht en effecten
vaak niet duidelijk.

Culturalistische valkuilen

In hoeverre verklaren
cultuurverschillen
gezondheidsongelijkheid?

Specifiek voor migranten

Hoe specifiek zijn de bevindingen in
de literatuur voor
migrantenfamilies?

En hoe specifiek voor álle
migranten?

Kortom!

Persoonsgerichte dementiezorg:

- Persoonlijke behoeften
- Superdiversiteit
- Sociale context en gezondheidsvaardigheden

Doelstellingen van het vierluik

De (toekomstige) professional:

1. vraagt zich af hoe specifiek de bevindingen in de literatuur zijn voor migrantenfamilies en of zij specifiek zijn voor *á*lle migranten.
2. leert kritisch kijken naar cultuurverschillen als verklaring voor gezondheidsongelijkheid.
3. leert in brede zin kijken naar diversiteit en persoonsgerichte zorg.

Diversiteit is overal

Hoe kun je in je eigen omgeving in de brede zin kijken naar diversiteit?

Teaser Vierluik Migrantenouderen en dementie

Marina Jonkers, senior onderzoeker & docent
hr.nl/dementieonderwijs

samen werken aan
betere dementiezorg
door samen te leren

Tot stand gekomen
in het kader van het

Deltaplan Dementie

Kenniscentrum
Zorginnovatie

